

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบมีกลุ่มควบคุมวัดเฉพาะหลังการทดลอง (the posttest only control group design) เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมในระยะตั้งครรภ์ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวยุขุมารดาที่มีบุตรคนแรก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นหญิงครรภ์แรกที่มาใช้บริการการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลพะเยา กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด ดังนี้

1. อายุครรภ์ 34 สัปดาห์ขึ้นไป
2. คลอดปกติทางช่องคลอด
3. หัวนมปกติ
4. มีคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวยอยู่ในระดับต่ำหรือปานกลาง
5. ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการได้ยิน การมองเห็น สามารถสื่อสาร โดยการพูดคุยและเขียนภาษาไทยได้
6. ยินยอมและให้ความร่วมมือในการวิจัย
7. อาศัยอยู่กับสมาชิกในครอบครัว โดยสมาชิกในครอบครัวมีคุณสมบัติดังนี้ คือ
 - 7.1 สามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาไทยได้
 - 7.2 เป็นสามี มารดาตนเองหรือมารดาสามี คนใดคนหนึ่ง
 - 7.3 ยินยอมและเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนทุกครั้ง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลอง 2 กลุ่มอิสระต่อกัน (two group sample independent group test) โดยใช้การวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (power analysis) ที่ .80 มีขนาดอิทธิพลขนาดกลาง (medium effects) ที่ .50 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Burn & Grove,

2005) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 22 ราย แต่เนื่องจากในการศึกษาวิจัยที่เป็นการทดลองอาจจะมีผู้ที่ยุติการเข้าร่วม (drop out) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 (Burn & Grove, 2005) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 26 ราย เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดแล้วจัดให้กลุ่มตัวอย่างมีความเท่าเทียมกัน โดยนำมาจับคู่ (match paired) ให้มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบดังนี้ ระดับคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว อายุของมารดา ระดับการศึกษา จากนั้นจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการจับฉลากถ้าจับ ได้เลขที่จัดเข้ากลุ่มทดลอง และถ้าจับ ได้เลขคู่เข้ากลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 แผนการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาดาราศาสตร์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมกลุ่มตัวอย่างให้มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจนมีพฤติกรรมเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว โดยใช้แนวคิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของแบนดูรา (Bandura, 1997) และแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (House, 1981) ประกอบด้วย

1.1.1 การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวเป็นการทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการส่งเสริม ให้รับรู้ถึงความสามารถของตนเองจากแหล่งสนับสนุน 4 แหล่ง ได้แก่

1.1.1.1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จด้วยตนเองเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา โดยจัดให้กลุ่มตัวอย่างได้ฝึกปฏิบัติทักษะการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ประกอบด้วย การฝึกทักษะการอุ้มให้นมบุตร การจัดทำเพื่อความสะดวกสบายในการให้นมบุตร มีการสาธิตย้อนกลับและอภิปรายร่วมกันเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติที่บ้านได้ ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างได้ฝึกปฏิบัติพฤติกรรมด้วยตนเองได้ถูกต้องตั้งแต่ในระยะตั้งครรภ์จะทำให้กลุ่มตัวอย่างตระหนักถึงความสามารถของตนเองและจะมีความพยายามปฏิบัติต่อไปในระยะหลังคลอด

1.1.1.2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์จากผู้อื่น โดยให้เห็นตัวแบบที่ปฏิบัติพฤติกรรมเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ถูกต้องและเหมาะสมจากวีดิทัศน์

1.1.1.3 การชักจูงด้วยคำพูด โดยผู้วิจัยเป็นผู้พูดชักจูง กล่าวชื่นชมและให้กำลังใจ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว และพูดชักจูงเพื่อโน้มน้าวให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาถึงความสามารถของตนในการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

1.1.1.4 สภาวะด้านร่างกายและอารมณ์ โดยผู้วิจัยจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมความสุขสบายทั้งกายและอารมณ์ ขณะฝึกทักษะการให้นมบุตรให้มารดาได้ พูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึก หรือปัญหาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา เพื่อเป็นการช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวล ประเมินความพร้อมด้านร่างกายและอารมณ์ ได้แก่ การประเมินอาการไม่สุขสบายต่างๆที่เกิดขึ้นในระยะตั้งครรภ์ที่จะส่งผลต่อการเข้าร่วมแผนการส่งเสริม สำหรับด้านอารมณ์ ได้แก่ ความเครียด ความวิตกกังวล ประเมินได้จากการสังเกตสีหน้า ท่าทาง การพูดคุย สนทนา นอกจากนี้จัดให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มพร้อมทั้งแก้ไขเมื่อพบปัญหา

1.1.2 การสนับสนุนทางสังคม โดยส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ให้การสนับสนุนกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว โดยให้สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการส่งเสริมกับกลุ่มตัวอย่างทุกครั้งตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ต่อเนื่องถึงระยะหลังคลอด ประกอบด้วยการให้การสนับสนุน 4 ด้าน ได้แก่

1.1.2.1 ด้านอารมณ์ โดยส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจ แสดงความห่วงใย ตลอดจนรับฟังความคิดเห็น ความรู้สึก หรือปัญหาต่างๆในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา เช่น น้ามนุ่มไม่พอ หัวนมแตก เต้านมคัดตึง บุตรร้องกวนหรือบุตรไม่ยอมดูดนม

1.1.2.2 ด้านการประเมินค่า โดยส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยให้การยอมรับ ยกย่อง ชมเชยในพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเพื่อให้มารดาเกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ และมีกำลังใจในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

1.1.2.3 ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยให้สมาชิกในครอบครัวให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว แนะนำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาโดยเน้นการไม่ให้น้ำหรืออาหารอื่นในระยะ 6 เดือนแรกหลังคลอด รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้นในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเมื่อกลับไปอยู่บ้าน

1.1.2.4 ด้านทรัพยากร โดยส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวให้ความช่วยเหลือ จัดเตรียมอุปกรณ์หรือเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็นในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว และให้สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานบ้านเพื่อให้มารดามีเวลาในการให้นมบุตร

1.2 สื่อวิทัศน์การเสนอตัวแบบสัญลักษณ์การปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ประกอบด้วยวิทัศน์ชุดที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

อย่างเดี่ยว วิธีปฏิบัติในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวจัดทำโดย ศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย และ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างถูกต้อง วิจัยที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับมารดาที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเลือกและกำหนดตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ราย โดยตัวแบบจะเล่าถึงประสบการณ์การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว ประโยชน์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว รวมถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว วิธีการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่พบ และพุดชกแจงให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวเช่นเดียวกับคน นอกจากนี้ตัวแบบได้แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาโดยการอุ้มให้นมบุตร ขณะที่ให้ข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้รับประสบการณ์ทางอ้อมจากการสังเกตตัวแบบ และเกิดความเชื่อมั่นในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว

1.3 คู่มือการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวสำหรับมารดาที่มีบุตรคนแรก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าตำรา งานวิจัยและคู่มือต่างๆ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว วิธีปฏิบัติในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวให้ประสบความสำเร็จ ปัญหาที่อาจพบในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวและวิธีแก้ไข

1.4 คู่มือบทบาทการเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวสำหรับสมาชิกในครอบครัว ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย ประโยชน์ และวิธีการให้การสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

1.5 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาของ เดนนิส (Dennis, 1999) ที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของเบนดูรา แปลโดย อุษณีย์ จินตะเวช ลาวัลย์ สมบูรณ์และ เทียมสร ทองสวัสดิ์ (ติดต่อเป็นการส่วนตัว, 10 เมษายน 2552) มีข้อคำถามทั้งหมด 39 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นทางบวก เป็นคำถามเกี่ยวกับความมั่นใจในความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มั่นใจมากที่สุด	หมายถึง	มีความมั่นใจมากที่สุดที่จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมให้ระดับคะแนนเท่ากับ 5
มั่นใจมาก	หมายถึง	มีความมั่นใจมากที่สุดที่จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมให้ระดับคะแนนเท่ากับ 4

มั่นใจปานกลาง	หมายถึง	มีความมั่นใจปานกลางที่จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมให้ระดับคะแนนเท่ากับ 3
มั่นใจน้อย	หมายถึง	มีความมั่นใจน้อยในความสามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมให้ระดับคะแนนเท่ากับ 2
ไม่มั่นใจเลย	หมายถึง	ไม่มีความมั่นใจในความสามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมให้ระดับคะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนด โดยแบ่งคะแนนทั้งหมดเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง จากการคำนวณหาอันตรภาคชั้น (กานดา พูนลาภทวี, 2539) โดยกำหนดตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 39 ถึง 91	หมายถึง	มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับต่ำ
คะแนน 92 ถึง 143	หมายถึง	มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับปานกลาง
คะแนน 144 ถึง 195	หมายถึง	มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับสูง

1.6 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามแรงสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาของครอบครัว ของอาจารย์ สุริยจันทร์ (2548) เป็นแบบประเมินที่สร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของ เฮาส์ (House, 1981) ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

ทำเป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 6-7 วันใน 1 สัปดาห์
ทำบ่อยๆ	หมายถึง	ปฏิบัติ 4-5 วันใน 1 สัปดาห์
ทำนานๆครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1-3 วันใน 1 สัปดาห์
ไม่ได้ทำ	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลยใน 1 สัปดาห์

คะแนนแบบสอบถามมีข้อความทั้งทางด้านบวกและลบมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	กรณีข้อความด้านบวก	กรณีข้อความด้านลบ
ทำเป็นประจำ	4	1
ทำบ่อยๆ	3	2
ทำนานๆครั้ง	2	3
ไม่ได้ทำ	1	4

แบบสอบถามนี้ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-80 คะแนน โดยที่คะแนนต่ำหมายถึง มารดาได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวน้อย คะแนนสูง หมายถึง มารดาได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวมาก

1.7 เครื่องเล่นวิดีโอทัศน์ และ โทรทัศน์สี

1.8 ตีความทากรก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะของครอบครัว ประวัติการตั้งครรภ์ ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ได้แก่ ระยะเวลาการตัดสินใจเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว เหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ความตั้งใจเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

2.2 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ความตั้งใจสนับสนุนให้เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินการปฏิบัติของมารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ประกอบด้วยแบบประเมิน 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการให้นมมารดา ลักษณะคำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประเมิน โดยการสังเกตการปฏิบัติของมารดา ก่อนให้นมมารดา ขณะให้นมมารดา และภายหลังให้นมมารดา ถ้าพฤติกรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกตให้สอบถามจากมารดา พฤติกรรมที่สังเกตพบว่ามารดาปฏิบัติได้ถูกต้องหรือตอบว่าปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน ในช่อง “ใช่” และพฤติกรรมที่มารดาไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนนลงในช่อง “ไม่ใช่” ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับระยะเวลาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวและ การวางแผนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

คะแนนทั้งหมดของแบบสังเกตนี้ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 0-25 คะแนน โดยที่คะแนนต่ำหมายถึง มารดามีพฤติกรรมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวถูกต้องเหมาะสมน้อย คะแนนสูง หมายถึง มารดามีพฤติกรรมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ถูกต้องเหมาะสมมาก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงด้านเนื้อหา (content validity)

แผนการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว คู่มือการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว คู่มือบทบาทการเป็นผู้ให้

การสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาแก่มารดาที่มีบุตรคนแรก ผู้วิจัยนำไปตรวจความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา 1 ท่าน ทำการพิจารณาตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความชัดเจนและความครอบคลุมของเนื้อหา สื่อวิทัศน์มารดาที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำสคริปต์วิทัศน์ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน โดยเพิ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการทำสื่อวิทัศน์ 1 ท่าน จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขและบันทึกวิทัศน์ จากนั้นผู้วิจัยนำแผนการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว คู่มือการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว และสื่อวิทัศน์ ไปทดลองใช้กับมารดาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ราย เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาของแผน ความเหมาะสมของเวลา แล้วนำข้อเสนอดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

แบบประเมินพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ผู้วิจัยนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ อาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาจำนวน 2 ท่าน แล้วนำมาหาค่าความตรงตามเนื้อหา (content validity index) ได้เท่ากับ 1.00

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

1. แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับมารดาที่มีบุตรคนแรกที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 และ .85 ตามลำดับ

2. แบบประเมินพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ผู้วิจัยนำไปทดสอบประเมินกับมารดาที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 10 ราย โดยใช้ผู้สังเกต 2 คนคือ ผู้วิจัยและพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นในการสังเกตของผู้สังเกต (interrater reliability) ได้ค่าเท่ากับ 1.00

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยนำหนังสือพิทักษ์สิทธิเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมโรงพยาบาลพะเยา เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล และสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัว ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและนำมาใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้นี้เท่านั้น โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น และในระหว่างดำเนินการวิจัยหากกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการเข้าร่วมการวิจัยจนครบกำหนดเวลา สามารถบอกเลิกได้ทันทีโดยไม่มีผลกระทบใดๆ เมื่อกลุ่มตัวอย่างและครอบครัวยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวเซ็นยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้วจึงดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่อไป ส่วนในกลุ่มควบคุมภายหลังสิ้นสุดแผนการส่งเสริมผู้วิจัยให้ชมวิถีทัศนัต์ตัวเอง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว พร้อมทั้งมอบคู่มือการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ประกอบด้วย

1) การเตรียมตัวของผู้วิจัย ผู้วิจัยเข้ารับการฝึกทักษะการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดากับพยาบาลผู้เชี่ยวชาญการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาที่คลินิกนมแม่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเขต 10 เชียงใหม่ ทุกวันราชการ เป็นเวลา 1 เดือน

2) การติดต่อประสานงาน ภายหลังจากได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยนำหนังสือพิทักษ์สิทธิจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมโรงพยาบาลพะเยา เพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรม ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าแผนกฝากครรภ์ หัวหน้าแผนกหลังคลอด และหัวหน้าห้องตรวจนรีเวชกรรมโรงพยาบาลพะเยาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในเก็บรวบรวมข้อมูล

3) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อและศึกษารายงานประวัติของมารดาที่มีบุตรคนแรกที่มาฝากครรภ์ที่แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลพะเยาและทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ โดยขอความร่วมมือในการให้ทำแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเมื่ออายุครรภ์ 34 สัปดาห์ หากคะแนนอยู่ในระดับต่ำหรือปานกลาง ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

4) เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดจัดให้กลุ่มตัวอย่างมีความเท่าเทียมกันโดยนำมาจับคู่ (match paired) ให้มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบดังนี้ ระดับคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว อายุของมารดา ระดับการศึกษา จากนั้นจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการจับฉลาก ถ้าจับได้เลขที่จัดเข้ากลุ่มทดลอง และถ้าจับได้เลขคู่เข้ากลุ่มควบคุมกลุ่มละ 26 คน

2. ขั้นตอนการ

ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไปพร้อม ๆ กัน ทำการควบคุมไม่ให้กลุ่มตัวอย่างแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยกำหนดนัดฝากครรภ์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละวันไม่ให้ตรงกัน จัดให้หญิงมีครรภ์กลุ่มควบคุมมาฝากครรภ์ในวันจันทร์ และวันพฤหัสบดีและกลุ่มทดลองมาฝากครรภ์ทุกวันพุธ และวันศุกร์

1. กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มควบคุม ดังนี้

1.1 ในระยะตั้งครรภ์ (อายุครรภ์ 36 สัปดาห์) ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพ แนะนำตนเอง ผู้วิจัยให้สมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมแผนการส่งเสริม

1.2 ในช่วงอายุครรภ์ 36-40 สัปดาห์และระยะหลังคลอดกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการดูแลตามปกติจากพยาบาลแผนกฝากครรภ์และพยาบาลแผนกหลังคลอด ก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลผู้วิจัยจะนัดหมายอีกครั้งในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอดที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม

1.3 สัปดาห์ที่ 5 หลังคลอดผู้วิจัยโทรศัพท์แจ้งนัดหมายให้กลุ่มตัวอย่างมาตรวจหลังคลอดที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม

1.4 ระยะหลังคลอด 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างตามที่นัดหมาย โดยนัดพบกลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม โรงพยาบาลพะเยา

1.4.1 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคม ภายหลังจากเข้าร่วมแผนการส่งเสริม โดยให้ตอบแบบสอบถามในห้องที่เป็นส่วนตัว

1.4.2 ประเมินพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวโดยจัดห้องให้กลุ่มตัวอย่างให้นมบุตรและสังเกตพฤติกรรมขณะที่ยังให้นมบุตรทั้งระยะก่อนให้นมระหว่างให้นมและหลังให้นม แล้วบันทึกลงในแบบสังเกต และให้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับระยะเวลาและการวางแผนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

1.4.3 เมื่อสิ้นสุดการวิจัย ผู้วิจัยให้ชมวีดิทัศน์ตัวแบบวิธีปฏิบัติการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาที่ถูกต้อง และมอบคู่มือการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวสำหรับมารดาที่มีบุตรคนแรก คู่มือบทบาทการเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวสำหรับสมาชิกในครอบครัวแก่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อรักษาจริยธรรมในการวิจัย พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

2. กลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มทดลองโดยการส่งเสริมสมรรถนะแก่คนในกลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวพร้อมกัน โดยเป็นกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คู่ จนครบ 26 คู่ ให้แผนการส่งเสริมในระยะตั้งครรภ์ 2 ครั้ง ระยะหลังคลอดก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล 1 ครั้ง โดยจะให้ป็นรายบุคคล ใช้เวลาครั้งละประมาณ 60-90 นาที ที่แผนกฝากครรภ์และแผนกหลังคลอด โรงพยาบาลพะเยา รายละเอียดของกิจกรรมมีดังนี้

2.1 ครั้งที่ 1 (อายุครรภ์ 36 สัปดาห์) มีกิจกรรม ดังนี้

2.1.1 จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็นห้องที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่มีการรบกวนจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ สร้างสัมพันธภาพเพื่อส่งเสริมสถานะทางด้านร่างกายและอารมณ์ให้มีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม โดยผู้วิจัยกล่าวทักทายแนะนำตัวเอง พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวแนะนำตัวเอง

2.1.2 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของแผนการส่งเสริมทั้งหมดและกิจกรรมในครั้งที่ 1 ให้กลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวทราบ

2.1.3 ซักถามเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวของกลุ่มตัวอย่าง และซักถามหน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิกในครอบครัวในการดูแลกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำเข้าสู่การให้ข้อมูลตามแผนการส่งเสริม

2.1.4 ให้ข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งสมาชิกในครอบครัวเรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวโดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างและหลั่งน้ำนม วิธีการปฏิบัติเพื่อเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวให้ประสบความสำเร็จ ให้ชมวีดิทัศน์ตัวแบบสัญลักษณ์วิธีปฏิบัติในการเลี้ยงบุตร

ด้วยนมมารดาที่ถูกต้อง วิถีทัศนัต์ตัวแบบมารดาที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา
อย่างเดียว และแจกคู่มือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

2.1.5 ให้ข้อมูลแก่สมาชิกในครอบครัวพร้อมทั้งกลุ่มตัวอย่างเรื่องการให้การ
สนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว วิธีการให้การสนับสนุนทางสังคมแต่
ละด้านแก่กลุ่มตัวอย่างทั้งในระยะตั้งครรภ์และระยะหลังคลอด และแจกคู่มือการให้การสนับสนุน
ทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวให้แก่สมาชิกในครอบครัว

2.1.6 ให้กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา เช่น การจัดทำ
ให้นมบุตร การอุ้มบุตรเรอหลังให้นม การบีบน้ำนมมารดาด้วยมือ โดยในระยะตั้งครรภ์จะให้กลุ่ม
ตัวอย่างฝึกทักษะในการอุ้มบุตร การจัดทำให้นมบุตรโดยใช้ตุ๊กตาทารก และผู้วิจัยให้คำแนะนำ
ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางด้านอารมณ์และด้านข้อมูลข่าวสาร
โดยขณะที่กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะให้สมาชิกในครอบครัวให้การเอาใจใส่ ให้กำลังใจและชี้แนะ
แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยการช่วยจัดทำอุ้มให้นมบุตรขณะที่กลุ่มตัวอย่างฝึกปฏิบัติ
พฤติกรรมโดยใช้ตุ๊กตาทารก และการบีบน้ำนมโดยใช้เต้านมจำลอง

2.1.7 เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวซักถามปัญหา
เรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว การให้การสนับสนุนทางสังคม พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม
ให้เข้าใจ

2.1.8 กล่าวสรุปกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวได้กระทำ
ร่วมกันพร้อมทั้งกล่าวอำลา และบอกเวลานัดพบในครั้งต่อไป

2.2 ครั้งที่ 2 (อายุครรภ์ 37 สัปดาห์) มีกิจกรรมดังนี้

2.2.1 จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็น
ห้องที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่มีการรบกวนจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ สร้างสัมพันธภาพเพื่อส่งเสริม
สภาวะทางด้านร่างกายและอารมณ์ให้มีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม ผู้วิจัยกล่าวทักทาย พุดคุย
ทักทายไป ซึ่งแจ้งเกี่ยวกับกิจกรรมและทบทวนความรู้และกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในครั้งที่ 1

2.2.3 ให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งสมาชิกในครอบครัวชมวีดิทัศน์ตัวแบบ
สัญลักษณ์วิธีปฏิบัติในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาที่ถูกต้อง วิถีทัศนัต์ตัวแบบมารดาที่ประสบ
ความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว ครั้งที่ 2

2.2.4 ผู้วิจัยพูดคุยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของ
ตนเองในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว และให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ
ประโยชน์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว และวิธีการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จใน
การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว

2.2.5 ให้กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะการเลียงบุตรด้วยนมมารดา เช่น การจัดทำให้นมบุตร การอุ้มบุตรเรอหลังให้นม การบีบน้ำนมมารดาด้วยมือ โดยในระยะตั้งครรรภ์จะให้กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะในการอุ้มบุตร การจัดทำให้นมบุตร โดยใช้ตุ๊กตาทารก และผู้วิจัยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางด้านอารมณ์และด้านข้อมูลข่าวสาร โดยขณะที่กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะให้สมาชิกในครอบครัวให้การเอาใจใส่ ให้กำลังใจและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยการช่วยจัดทำอุ้มให้นมบุตรขณะที่กลุ่มตัวอย่างฝึกปฏิบัติพฤติกรรม โดยใช้ตุ๊กตาทารก และการบีบน้ำนมโดยใช้เต้านมจำลอง

2.3 ครั้งที่ 3 (ระยะหลังคลอดก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล) มีกิจกรรมดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทาย ชักถามพูดคุยเกี่ยวกับการเข้าร่วมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมในการเลียงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวย ในระยะตั้งครรรภ์ที่ผ่านมา และชี้แจงวัตถุประสงค์การทำกิจกรรมในครั้งที่ 3 ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

2.3.2 หลังคลอดวันที่ 1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลียงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวย เพื่อติดตามและประเมินผลของการได้รับแผนการส่งเสริมในระยะตั้งครรรภ์ ถ้าผลการประเมินพบว่ามีคะแนนต่ำลง ผู้วิจัยจะเริ่มให้การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมซ้ำโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยเริ่มจากการประเมินสภาวะด้านร่างกายและอารมณ์ภายหลังคลอด โดยประเมินอาการอ่อนเพลีย วิงเวียนศีรษะ อาการปวดแผล และประเมินการไหลของน้ำนม

2.4 ระยะหลังคลอด 2 และ 4 สัปดาห์

ผู้วิจัยประเมินติดตามการเลียงบุตรด้วยนมมารดา โดยการโทรศัพท์ติดตามประเมินสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการเลียงบุตรด้วยนมมารดา ให้กลุ่มตัวอย่างได้พูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์การเลียงบุตรด้วยนมมารดาในระยะเวลาที่ผ่านมา พูดชักจูงให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเลียงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวย สอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวทั้งด้านอารมณ์ ด้านการประเมินค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากร โดยการโทรศัพท์ติดตามแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

2.5 สัปดาห์ที่ 5 หลังคลอด

ผู้วิจัยโทรศัพท์นัดหมายให้กลุ่มตัวอย่างมาตรวจหลังคลอด 6 สัปดาห์ที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม โรงพยาบาลพะเยา

2.6 ระยะเวลาหลังคลอด 6 สัปดาห์

ผู้วิจัยติดตามและประเมินผลในระยะหลังคลอด 6 สัปดาห์ โดยนัดพบกลุ่มตัวอย่างและสมาชิกในครอบครัวที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม โรงพยาบาลพะเยา

2.6.1 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคม ภายหลังจากเข้าร่วมแผนการส่งเสริม โดยให้ตอบแบบสอบถามในห้องที่เป็นส่วนตัว

2.6.2 ประเมินพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวโดยจัดห้องให้กลุ่มตัวอย่างให้นมบุตรและสังเกตพฤติกรรมขณะที่กลุ่มตัวอย่างให้นมบุตรทั้งระยะก่อนให้นมระหว่างให้นมและหลังให้นม แล้วบันทึกลงในแบบสังเกต และให้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับระยะเวลาและการวางแผนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

2.6.3 ผู้วิจัยกล่าวสรุปการเข้าร่วมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวของกลุ่มตัวอย่างและกล่าวขอบคุณ

2.6.4 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์สถิติโดยใช้แผนการส่งเสริมสำเร็จรูปโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกในครอบครัวระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของประชากร 2 กลุ่ม (Chi-square test, Fisher's exact test for two independent samples)
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวยุทธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบชนิดสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (independent t-test) หลังการทดสอบการแจกแจงของข้อมูลด้วยสถิติโคลโมโกรอฟ สไมร์นอฟ (Kolmogorov-Smirnov one sample test) แล้วพบว่าเป็น โค้งปกติ